

Sygn. akt VIII *Pa* 87/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 września 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Małgorzata Andrzejewska
Sędziowie:	SSO Grzegorz Tyrka SSR del. Magdalena Kimel (spr.)
Protokolant:	Ewa Gambuś

po rozpoznaniu w dniu 22 września 2016r. w Gliwicach

sprawy z powództwa B. M. (M.)

przeciwko Przedsiębiorstwu (...) Spółce Akcyjnej w Ż.

o zapłatę premii

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 10 marca 2016 r. **sygn. akt** VI P 466/15

1) oddala apelację;

2) zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 135 zł (sto trzydzieści pięć złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

(-) SSO Grzegorz Tyrka (-) SSO Małgorzata Andrzejewska (-) SSR del. Magdalena Kimel (spr.)

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt VIII Pa 87/16

UZASADNIENIE

Powód B. M., po ostatecznym sprecyzowaniu pozwu domagał się zasądzenia od pozwanej Przedsiębiorstwa (...) Spółki Akcyjnej w Ż. kwoty 518,03 zł tytułem premii spedycyjnej za III kwartał 2014 roku oraz kwoty 742,49 zł tytułem premii spedycyjnej za IV kwartał 2014 roku. Ponadto powód wniósł o zasądzenie od pozwanej na swoją rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych. Na uzasadnienie swojego stanowiska powód podał, że pomimo spełnienia przez niego warunków do nabycia premii spedycyjnej za III i IV kwartał 2014 roku

pozwana mu jej nie wypłaciła. Wskazał, że w świetle postanowień układu zbiorowego pracy należy mu się premia z zysku wypracowanego w dziale spedycji (tzw. premia spedycyjna).

Pozwana w odpowiedzi na pozew domagała się oddalenia powództwa w całości i zasądzenia od powoda na swoją rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych. W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pozwana podała, że kwestia wypłaty premii spedytorów została uregulowana w zakładowym zbiorowym układzie pracy z dnia 5 stycznia 2005 roku, zgodnie z którym fundusz premiowy dla spedytorów tworzy się z zysku powstałego z różnicy frachtu kupionego a sprzedawanego. W ocenie pozwanej powód nie rozróżnia pojęcia marży od zysku, bowiem dochodzone przez niego roszczenia stanowią marżę, od której jednak należy odliczyć koszty, jakie pozwana poniosła w związku z czynnościami uzyskania przychodu. Dopiero po odliczeniu tych kosztów powstaje zysk. Natomiast w okresach, za które powód dochodzi premii kwartalnej działu spedycji – w którym powód pracował i w ramach pracy którego premia była przyznawana jego pracownikom – zanotował straty, a tym samym żądanie pozwu jest nieuzasadnione. Pozwana dodała, że w związku z powstałymi stratami zdecydowała się zlikwidować dział (...) i (...) w oddziale w G., w którym pracował powód.

Pozwana nie kwestionowała roszczeń powoda pod względem rachunkowym, z zastrzeżeniem jednak, że powód dokonał wyliczenia ich wysokości jako marżę, podczas gdy należało uwzględnić jeszcze koszty, które powodowałyby powstanie straty.

Wyrokiem z dnia 10 marca 2016 r Sąd Rejonowy w Gliwicach oddalił powództwo i zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 135,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że powód był zatrudniony u pozwanej (do dnia 30 sierpnia 2013 roku pracodawcą powoda był (...) Sp. z o.o. w G.) w okresie od dnia 4 marca 2013 roku do dnia 30 listopada 2014 roku na podstawie umowy o pracę (początkowo na okres próbny, od dnia 1 czerwca 2013 roku na czas określony, natomiast od dnia 16 lipca 2014 roku na czas nieokreślony) w pełnym wymiarze czasu pracy. Powód w okresie pracy u pozwanej zatrudniony był na stanowiskach:

- spedytora, w okresie od dnia 1 czerwca 2013 roku do dnia 15 lipca 2014 roku,
- zastępcy kierownika działu (...)i (...), w okresie od dnia 16 lipca 2014 roku do dnia 31 lipca 2014 roku,
- pełniącego obowiązki (p.o.) kierownika działu (...) w okresie od dnia 1 sierpnia 2014 roku do dnia 31 października 2014 roku,
- zastępcy kierownika działu (...)i (...), w okresie od dnia 1 listopada 2014 roku do dnia 30 listopada 2014 roku.

Zgodnie z umową o pracę z dnia 29 maja 2013 roku powód był uprawniony do: 1) wynagrodzenia zasadniczego w kwocie 1.850 zł, 2) premii regulaminowej od stawki wynagrodzenia zasadniczego, uzależnionej od rentowności osiągniętej z całokształtu działalności organizacyjnej działu, 3) premii spedycyjnej, której zasady przyznawania określał załącznik 11 do regulaminu (regulaminu wynagradzania obowiązującego w (...) Sp. z o.o. w G.), 4) pozostałych składników wynagrodzenia, zgodnie z regulaminem wynagradzania. Z dniem 1 marca 2014 roku pozwana zmieniła stawki wynagrodzenia powoda w zakresie miesięcznego wynagrodzenia w kwocie 1.950 zł, dodatku funkcyjnego w wysokości 10% oraz premii regulaminowej, zgodnie z zakładowym zbiorowym układem pracy.

Początkowo powód zatrudniony był w (...) Sp. z o.o. w G., natomiast skutek przejęcia z dniem 31 sierpnia 2013 roku części mienia i zadań dotychczasowego pracodawcy przez pozwaną stała się ona z mocy art. 23⁽¹⁾ k.p. nowym pracodawcą powoda. Zakład pracy powoda z siedzibą w G. stał się odtąd oddziałem pozwanej, na czele którego stał dyrektor oddziału A. S.. Bezpośrednim przełożonym powoda był kierownik działu (...) i (...) M. O..

Zgodnie z obowiązującym u pozwanej regulaminem premiowania spedytorów działu (...) i (...) za prace wykonywane w ramach spedycji – stanowiącym załącznik nr 20 do zakładowego zbiorowego układu pracy – fundusz premiowy dla

spedytorów tworzy się z zysku powstałego z różnicy frachtu kupionego a sprzedawanego (§ 1 regulaminu). Do podziału pomiędzy spedytorów działu krajowych i międzynarodowych przewozów towarowych jest należność wypracowanego zysku z działalności spedycyjnej pomniejszonego o nieściągalne należności wynikające z zaniedbań lub niedopełnienia obowiązków przez spedytorów (§ 2 regulaminu). Wysokość funduszu premiowego wynosi przy spedycji krajowej 10%, natomiast przy spedycji międzynarodowej 9,5% (§ 3 regulaminu). Premia dzielona jest indywidualnie na poszczególnych spedytorów w eksporcie i imporcie według wypracowanej wielkości zysku; w przypadku spedytorów krajowych podział premii odbywa się w zależności od sposobu wypracowania: premia w wysokości 10% z zysku netto ze spedycji dzielona jest proporcjonalnie przez liczbę spedytorów pracujących w danym okresie rozliczeniowym, w przypadku wypracowania zysku netto ze spedycji ładunków powrotnych premia przysługuje w wysokości 10% dla spedytora, który wypracował ten zysk, w spedycji międzynarodowej premię w wysokości 9,5% liczona jest od zysku netto indywidualnie dla spedytorów pracujących przy imporcie i eksporcie ładunków (§ 4 regulaminu). Premia zostanie wypłacona w przypadku dokonania zapłaty za zakupiony fracht; w przypadku zakupu frachtu z narażeniem spółki na stratę z winy spedytora premia zostanie pomniejszona o wysokość poniesionej straty (§ 5 regulaminu). Rozliczenie funduszu się kwartalnie po wpłynięciu należności za zakupiony fracht (§ 6 regulaminu). Decyzje o wysokości lub nie przyznaniu premii podejmuje kierownik działu (§ 7 regulaminu).

Przed przejściem oddziału w G. przez pozwaną pracowników działu (...) i (...) obowiązywał w zakresie premii dla spedytorów regulamin (załącznik nr 11 do regulaminu wynagradzania) o podobnej treści co u pozwanej, z zastrzeżeniem, że wysokość funduszu premiowego ustalony były w stałej wysokości 10% zysku netto z frachtu; premia dzielona była proporcjonalnie na spedytorów.

Oprócz premii spedycyjnej spedytorzy, w tym powód, uprawnieni byli do tzw. premii za rentowność, to jest premii regulaminowej przyznawanej w zależności od rentowności osiągniętej z całokształtu działalności organizacyjnej działu.

U pozwanej obowiązywała zasada, że spedytorzy nabywali ładunki za odpowiednią cenę i następnie sprzedawali je za niższą cenę; różnica pomiędzy zakupem a sprzedażą stanowiła marżę dla spedytora.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że pozwana spółka w celu osiągnięcia marży z różnicy frachtu kupionego a sprzedawanego ponosi stałe koszty, takie jak: płace pracowników, koszty ogólnozakładowe (w postaci kosztów wynagrodzeń członków zarządu, kosztów obsługi prawnej, kosztów administracji), koszty wydziałowe (przykładowo: koszty energii elektrycznej, wody, ścieków, ogrzewania), koszty dostępu do giełdy transportowej, koszty łączności, koszty oprogramowań komputerowych, koszty ubezpieczenia OC przedsiębiorcy i OC spedytora.

Zarówno przed przejściem, jak i po przejściu oddziału w G. do struktury pozwanej premia spedycyjna była wypłacana spedytorom co kwartał w zależności od wielkości osiągniętej marży. Przy wyliczeniu należnej premii nie brano wówczas pod uwagę kosztów utrzymania działu (...) i (...). Wyliczenie premii spedycyjnej polegało na tym, że w formie tabeli ujmowano podmioty, z którymi się współpracowało, numery faktur wystawionych przez pozwaną, wysokości należności za kupiony fracht wynikających z tych faktur oraz wysokość marży stanowiącej iloczyn wartości procentowej (9,5% lub 10%) od tych należności. Dokument ten sporządzany był przez pracownika działu (...) i (...) L. T. i kierowany był do akceptacji przez M. O.. Po dokonaniu weryfikacji przez dział księgowości dokument zatwierdzany był przez A. S.. Następnie sporządzał on albo M. O. wniosek o wypłatę premii spedycyjnej, który kierowano do siedziby pozwanej w Ż. do akceptacji. Pozwana nie kwestionowała wówczas tych wyliczeń, bowiem nie wnikała w zasady jej naliczania i zgodnie z nimi wypłacała spedytorom premie. W oparciu o dotychczasowe reguły wobec powoda naliczono w pierwszych dwóch kwartałach 2014 roku premie spedycyjne (przykładowo za II kwartał 2014 roku powód otrzymał od pozwanej premię spedycyjną w kwocie 1.035,55 zł). Powód miał świadomość, jak przeszedł do pozwanej spółki, że dział w którym pracował był na tzw. minusie.

W lipcu 2014 roku zwolniono z pracy dotychczasowego kierownika działu (...)i (...); jego miejsce zajął powód. Do obowiązków powoda należało wówczas między innymi sporządzanie analiz finansowych działu, do której to analizy powód brał zestawienie jeżeli chodzi o zyski ze spedycji, koszty związane z paliwem, koszty wydziałowe czy też koszty

zarobków kierowców. Jak do działu przychodziły faktury, to powód je opisywał. Były to w szczególności faktury za paliwo, telefony, koszty naprawy ciężarówek.

W III i IV 2014 roku kwartale powód z frachtu kupionego i sprzedanego osiągnął marżę w kwocie 12.748,38 zł.

Sąd Rejonowy ustalił, że pozwana w drugiej połowie 2014 roku zdecydowała się nie wypłacić pracownikom działu spedycji premii za III i IV kwartał 2014 roku, ponieważ uznała, że do tej pory w sposób błędny oddział pozwanej w G. dokonywał interpretacji w zakresie reguł naliczania premii spedycyjnej. Ustalono, że dział (...)i (...)w okresie od stycznia do listopada w 2014 roku zanotował straty na łączną kwotę w okolicach 462.000 zł (marża w kwocie około 115.000 zł, koszty wydziałowe wyniosły ponad 289.230 zł, koszty ogólnozakładowe osiągnęły natomiast kwotę 288.389 zł). Ostatecznie decyzję tę podjął dyrektor oddziału w G. A. S. poprzez sporządzenie wniosku o przyznanie pracownikom działu (...)i (...) premii w wysokości 0% premii.

W toku postępowania dowodowego ustalono, że za III kwartał 2014 roku dział (...)i (...) odnotował stratę w kwocie ponad 154.000 zł, natomiast za IV kwartał 2014 roku w kwocie ponad 227.000 zł.

Stosunek pracy pomiędzy stronami ustał w dniu 30 listopada 2014 roku w związku z jego rozwiązaniem przez powoda w trybie wypowiedzenia umowy o pracę.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd pierwszej instancji zważył, że roszczenie powoda o premię spedycyjną nie zasługuje na uwzględnienie.

Podstawą materialnoprawną dochodzonego przez powoda roszczenia o premię spedycyjną są – w świetle art. 9 § 1 k.p. – normy ujęte w regulaminie premiowania spedytorów działu (...) i (...) za prace wykonywane w ramach spedycji – stanowiącym załącznik nr 20 do zakładowego zbiorowego układu pracy. W szczególności zasadność żądania pozwu winna ulec rozpatrzeniu przez pryzmat wykładni § 1 i § 2 regulaminu, które to postanowienia określają od jakiej wartości ekonomicznej przysługuje spedytorom premia. Rozstrzygnięcie to determinuje bowiem zasadność roszczenia powoda co do zasady.

W ocenie Sądu Rejonowego rozwiązanie powyższego dylematu winno nastąpić tylko poprzez zastosowanie wykładni językowej, mając na uwadze zasadę interpretatio cessat in claris, zakazującej dalszej wykładni w razie jednoznaczności czy jasności językowej danego przepisu prawa/postanowienia układu zbiorowego pracy określającego prawa lub obowiązki stron stosunku pracy (tzw. dyrektywa pierwszeństwa wykładni językowej). W jej świetle zakazane jest sięganie do pozajęzykowych kanonów wykładni w sytuacji, kiedy zastosowanie kanonów językowych prowadzi do jednoznacznych wyników.

Sąd pierwszej instancji zauważył, że § 2 regulaminu stanowi, iż fundusz premiiowy tworzy się z zysku powstałego z różnicy frachtu kupionego a sprzedanego. Powyższej regulacji nie można jednak interpretować w oderwaniu od stwierdzenia z § 1 regulaminu, że do podziału pomiędzy spedytorów jest należność wypracowanego zysku z działalności spedycyjnej. Na pierwszym więc miejscu plasuje się konieczność wyjaśnienia pojęcia **zysku**, które jest pojęciem ekonomicznym, a tym samym musi być interpretowane na gruncie tej nauki społecznej.

Sąd Rejonowy podkreślił, że w ekonomii wyróżnia się kilka rodzajów zysku: zysk bilansowy, zysk brutto, zysk ekonomiczny, zysk kursowy, zysk netto, zysk operacyjny oraz zysk surowy. I tak przez zysk bilansowy rozumie się pozycję w bilansie przedsiębiorstwa, określającą wielkość nadwyżki dochodów nad poniesionymi kosztami działalności. Zysk brutto stanowi część wyniku finansowego przedsiębiorstwa przed fakultatywną fazą jego podziału; oblicza się go następująco: przychód ze sprzedaży, to jest dochód ze sprzedaży powiększony o osiągnięte dochody w obrocie towarowym minus koszty własne produkcji sprzedanej powiększone o koszty obrotu towarowego pomniejsza się o straty i zyski nadzwyczajne, a następnie odejmuje się dodatnie różnice cen, dodatnie różnice budżetowe i dodatnie różnice w eksporcie oraz dodaje dotacje, ujemne różnice cen, ujemne różnice budżetowe, ujemne korekty cen w eksporcie. Zysk ekonomiczny jest znacznie niższy od zysku netto przedsiębiorstwa, ponieważ przy jego kalkulacji uwzględnia się pełną sumę kosztu alternatywnego, to jest koszty rzeczywiście poniesione oraz koszty nie poniesione

– domniemane; zysk ekonomiczny jest więc różnicą między przychodem z działalności przedsiębiorstwa a sumą kosztów rzeczywiście poniesionych i domniemanych. Zysk operacyjny służy do określania typowych efektów dla działalności przedsiębiorstwa; ustala się go jako różnicę pomiędzy przychodem netto ze sprzedaży produktów a całkowitym kosztem własnym sprzedaży, umożliwia on analizę rentowności przedsiębiorstwa w czasie. Wreszcie zysk surowy jest różnicą między przychodem ze sprzedaży a kosztami zmiennymi, czyli ilości pieniędzy służąca do pokrycia kosztów stałych i wytworzenia zysku (Gęsicki Ł., Gęsicki M. w: Słownik Terminów Ekonomiczno-Prawnych, Agencja Wydawnicza Interfart).

Sąd pierwszej instancji zauważył, że ze wszystkich przedstawionych definicji zysku wyłania się wspólna jego cecha – powstaje on z sumy przychodów danego przedsiębiorstwa po odjęciu od niego kosztów związanych z prowadzeniem działalności. W konsekwencji przez stwierdzenie „należność wypracowanego zysku z działalności spedycyjnej” należy rozumieć sumę dochodów pozwanej uzyskanych z całokształtu działalności – w tym przypadku – działu (...)i (...) oddziału w G., czyli po odjęciu kosztów związanych z utrzymaniem tego działu (koszty wynagrodzeń, opłat za media itp.).

W ocenie Sądu Rejonowego rezultaty przeprowadzonej wykładni powyższych postanowień regulaminu przepisu prowadzą do wniosku, że spedytorom przysługiwała premia spedycyjna tylko w razie wystąpienia po stronie pozwanej zysku z całokształtu działalności działu (...) i (...) w oddziale w G.. Co istotne, w spornym okresie dział ten – co było w sprawie niesporne i żadna ze stron faktu tego nie kwestionowała – osiągał straty, a tym samym rację ma strona pozwana, że „działalność spedycyjna” oddziału w G. nie osiągnęła zysku. Tym samym powód nie może w niniejszym postępowaniu skutecznie dochodzić premii spedycyjnej od pozwanej, która wykazała w toku postępowania, że dział powoda nie przynosił zysku z działalności spedycyjnej, o czym powód przecież wiedział.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. i przepisów obowiązującego w dacie wniesienia pozwu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2013 roku, poz. 490 j.t.).

Apelację od powyższego wyroku wywiódł powód, wnosząc o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda łącznej kwoty 1.260,52 zł tytułem premii spedycyjnej za III i IV kwartał 2014 r oraz zasądzenie na rzecz powoda od pozwanej kosztów postępowania w I Instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I Instancji do ponownego rozpoznania oraz o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Powód zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

- naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie § 1 i § 2 regulaminu premiowania spedytorów Działu (...)i (...) za prace wykonywane w ramach spedycji, stanowiącego załącznik nr 20 do Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy (...) SA w Ż., poprzez przyjęcie, iż użyte w nadmienionych normach pojęcie „zysku” należy rozumieć jako sumę dochodów pozwanej uzyskanych z całokształtu działalności D. P. i (...) Oddziału w G., po odjęciu kosztów związanych z utrzymaniem tego D..

W uzasadnieniu apelacji powód podniósł, że Regulamin statuuje dla potrzeb ustalania premii spedycyjnej samodzielną, w pełni wyczerpującą definicję legalną zysku. Zgodnie bowiem z treścią § 1 Regulaminu fundusz premiowy tworzy się z zysku powstałego z różnicy frachtu krajowego a sprzedawanego. W myśl natomiast § 2 Regulaminu do podziału pomiędzy spedytorów działu krajowych i międzynarodowych przewozów towarowych jest należność z wypracowanego zysku z działalności spedycyjnej pomniejszonego o nieściągalne należności wynikające z zaniedbań lub niedopełnienia obowiązków przez spedytorów.

Zdaniem powoda Regulamin w §1 i w § 2 całościowo i wyczerpująco reguluje podstawy wymiaru premii spedycyjnej, wskazując precyzyjnie w katalogu zamkniętym, wartości pomniejszające zysk, które należy uwzględnić dokonując podziału premii spedycyjnej pomiędzy spedytatorów. Brak jest zdaniem apelującego, podstaw do przyjęcia, że zysk rozumiany jako różnica pomiędzy frachtem zakupionym, a sprzedanym powinien być pomniejszony o jakiegokolwiek dodatkowe koszty. Sięganie w tym zakresie do pozaprawnych definicji zysku, wypracowanych przez doktrynę ekonomii, jest w niniejszym przypadku nieuprawnione.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zarzuty podniesione w apelacji przez powoda nie zasługują na uwzględnienie.

Zaskarżone orzeczenie jest trafne i zyskuje pełną aprobatę Sądu Okręgowego.

Sąd pierwszej instancji poczynił prawidłowe ustalenia odnośnie stanu faktycznego i dokonał prawidłowej oceny prawnej. W konsekwencji, Sąd Okręgowy oceniając jako prawidłowe ustalenia faktyczne i rozważania prawne dokonane przez Sąd pierwszej Instancji, uznał je za własne, co oznacza, iż zbędnym jest ich szczegółowe powtarzanie w uzasadnieniu wyroku Sądu Odwoławczego.

Wskazać należy, że w myśl utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego, jeżeli uzasadnienie orzeczenia pierwszoinstancyjnego sporządzonego zgodnie z wymaganiami art.328§2 k.p.c. spotyka się z pełną aprobatą sądu drugiej instancji to wystarczy, że da on temu wyraz w treści uzasadnienia swego orzeczenia, bez powtarzania szczegółowych ustaleń faktycznych i wnioskowań prawniczych zawartych w motywach zaskarżonego orzeczenia (OSNP z 1998r., z.3, poz.104, OSNP z 1999r. z.24 , poz.776, OSNP z 2000r. z.4, poz.143).

W pierwszej kolejności podkreślić należy, że premia stanowi szczególne świadczenie pracodawcy na rzecz pracownika. Szczególny charakter tego świadczenia wyraża się w jego funkcji i związanej z nią regulacji prawnej. Celem premii (premiowania) jest stymulowanie pracowników, ale również całych zespołów pracowników (działów, wydziałów, a także załóg zakładów pracy) do uzyskania pożądaných przez pracodawców rezultatów w zakresie czynników produkcji oraz wyników finansowych. Regulacja premii ma w związku z tym zasadniczo charakter regulacji zakładowej w postaci odpowiedniego regulaminu premiowania. Regulamin taki jest zawarty w układzie zbiorowym pracy (w załączniku do układu), bądź też w wydanym w wykonaniu postanowień układowych osobnym akcie. W obowiązującym porządku prawnym regulamin premiowania stanowi wyłączone źródło w znaczeniu przedmiotowym prawa do premii. Ustawowe prawo pracy nie odnosi się wprost do premii, za wyjątkiem premii (nagród rocznych) przyznawanych pracownikom sfery budżetowej z tytułu nienagannej rocznej pracy na podstawie ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym. Regulaminy wyznaczają warunki uzyskania prawa do premii. Strony (pracodawca) samodzielnie określają warunki premiowania, będąc skrepowane jedynie bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawa pracy (np. o równym traktowaniu w zakresie zatrudnienia i zakazie dyskryminacji, np. art. 18^{3a} i następne k.p.) oraz granicami wyznaczonymi np. postanowieniami układu zbiorowego pracy. (por uchwała Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2007 r. I PZP 5/07, OSNP 2007/23-24/341, Prok.i Pr.-wkł. 2008/10/48, Biul.SN 2007/7/18).

W rozpoznawanej sprawie premia spedycyjna przewidziana została w Regulaminie premiowania spedytatorów Działu (...) i (...) stanowiącym załącznik nr 20 do Zakładowego Zbiorowego Układu Pracy obowiązującego u strony pozwanej.

Spór w niniejszej sprawie sprowadzał się do wykładni pojęcia zysk, którym posługuje się Regulamin Premiowania.

Sąd Okręgowy nie podziela wykładni tego pojęcia, dokonanej przez powoda.

Zauważyć należy, że Regulamin Premiowania posługuje się nie tylko pojęciem „zysku”, ale również pojęciem „zysku netto”. Z § 4 regulaminu, który określa zasady podziału premii, wynika, że premia wypłacana jest właśnie z zysku netto. Stanowi on, że premia dzielona jest indywidualnie na poszczególnych spedytatorów w eksporcie i imporcie wg opracowanej wielkości zysku. W przypadku spedytatorów krajowych podział premii odbywa się w zależności od

sposobu wypracowania: - premia w wysokości 10 % z zysku netto ze spedycji dzielona jest proporcjonalnie przez liczbę spedytorów pracujących w danym okresie rozliczeniowym, – w przypadku wypracowania zysku netto ze spedycji ładunków powrotnych premia przysługuje w wysokości 10 % dla spedytora, który wypracował zysk, - w spedycji międzynarodowej premia w wysokości 9,5 % liczona jest od zysku netto indywidualnie dla spedytorów pracujących przy imporcie i eksporcie ładunków.

Z treści regulaminu wynika zatem, iż premia spedycyjna w wysokości 10 % czy 9,5 % wypłacana jest z zysku netto. Bez wątplenia zysk netto to nadwyżka która powstaje po odjęciu wszystkich kosztów. Stanowi różnicę pomiędzy przychodem ze sprzedaży a kosztem całkowitym. Tylko w przypadku wypracowania tak rozumianego zysku możliwe jest przyznanie premii i jej wypłata.

Interpretacja dokonana przez powoda jest zatem wybiórcza i pozostaje w sprzeczności z zapisami regulaminu. Nie można zgodzić się ze stanowiskiem powoda, iż § 2 regulaminu ustanawia wyczerpującą definicję legalną zysku. Interpretacja § 2 musi uwzględniać całokształt postanowień regulaminu, w tym postanowień regulujących już szczegółowo zasady podziału premii, w których posłużono się dookreślonym pojęciem „zysku netto”. Wymienione w § 2 wartości takie jak nieściągalne należności wynikające z zaniedbań lub niedopełnienia obowiązków przez spedytorów, dodatkowo pomniejszają zysk netto. Nie stanowią wyłączonej wartości pomniejszającej zysk.

Powód w apelacji w sposób wybiórczy odniósł się do zeznań świadka A. S. przytaczając jedynie fragment w którym świadek zeznał, iż „zysk w dziale spedycji to właściwie nic innego jak marża”, oraz kolejny „coś się pewnie odejmowało od tej marży ale nie pamiętam”, pomijając dalszą część zeznań w których świadek wyjaśnił, że „z pewnością od marży odejmowało się jakieś koszty działu”. Z zeznań tych nie wynika zatem, wbrew twierdzeniom powoda, iż pojęcie zysku jest równoznaczne z pojęciem marży, gdyż od wypracowanego zysku odejmowane były koszty związane z działalnością działu. Okoliczność, iż świadek nie pamiętał dokładnie jakie koszty były odejmowane z zysku nie deprecjonuje jego zeznań. Świadek wyraźnie przyznał, że rentowność działu była warunkiem przyznania premii.

Sąd Okręgowy nie podziela stanowiska apelującego, iż uzależnienie premii od zysku netto działu stanowi przeniesienie na pracownika części ryzyka prowadzenia przez pracodawcę działalności. Premia spedycyjna stanowiła przecież uzupełniający składnik wynagrodzenia. Pracodawca może natomiast swobodnie określić warunki premiowania, jeżeli nie pozostają one w sprzeczności z obowiązującym prawem. Ma prawo uzależnić wypłatę premii od wypracowanego zysku netto, czyli po uwzględnieniu wszystkich poniesionych kosztów.

Niezależnie od powyższego należy mieć na uwadze fakt, iż strony układu zbiorowego pracy, do którego regulamin premiowania stanowi załącznik, w dniu 05 listopada 2015 r w oparciu o art. 241⁶ kp dokonały wyjaśnień, zgodnie z którymi pojęcie zysk, którym posługuje się regulamin stanowiący załącznik do ZUZP, oznacza zysk w znaczeniu ekonomicznym tj różnicę pomiędzy kosztami zakupu a uzyskanym przychodem ze sprzedaży.

Wprawdzie wyjaśnienia treści postanowień układu zbiorowego pracy dokonane wspólnie przez jego strony na podstawie art. 241⁶ § 1 k.p. nie są wiążące dla sądu, niemniej jednak jak przyjął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12 maja 2004 r., I PK 339/02, PiZS 2005, nr 7, poz. 32, z tego faktu nie wynika, iż wyjaśnienia nie powinny być uwzględniane przez sąd jako wyraz woli stron układu, mający istotne znaczenie dla jego interpretacji.

Postanowienia układu zbiorowego podlegają sądowej wykładni z zastosowaniem wszystkich jej metod, a nie tylko wykładni językowej. Szczególne znaczenie ma jednak wykładnia skierowana na ustalenie celów, woli i zamiaru stron układu (por wyroki SN z dnia 26 stycznia 1999 r., I PKN 439/98, OSNAPiUS 2000, nr 6, poz. 216; z dnia 10 listopada 1999 r., I PKN 345/99, OSNAPiUS 2001, nr 6, poz. 195 i z dnia 19 marca 2008 r., I PK 235/07, OSNP 2009, nr 15-16, poz. 190).

Wyjaśnienia dokonane przez strony nie pozostają z sobą w sprzeczności, są zbieżne z wykładnią ostatecznie dokonaną przez Sąd pierwszej instancji.

Prawidłowo zatem Sąd pierwszej instancji przyjął, iż premia powodowi nie przysługuje, gdyż dział (...)i (...) w Oddziale w G. nie osiągnął zysku z całokształtu działalności, z uwzględnieniem poniesionych kosztów związanych z funkcjonowaniem działu.

Reasumując, Sąd Okręgowy w pełni aprobuje ustalenia, w tym rozważania prawne poczynione przez Sąd I instancji.

Mając na uwadze powyższe apelacja powoda jako bezzasadna na mocy art. 385 kpc została oddalona.

O kosztach zastępstwa procesowego poniesionych przez powoda w toku postępowania przed Sądem drugiej instancji orzeczono po myśli art. 98 kpc w zw. z art. 99 kpc oraz w oparciu o § 9 ust.1 pkt. 2 w zw z § 2 pkt 2 i § 10 ust 1 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r. poz.1804).

(-) SSO Grzegorz Tyrka (-) SSO Małgorzata Andrzejewska (-) SSR del Magdalena Kimel

Sędzia Przewodniczący Sędzia